

Függelék

ÚTMUTATÓ A KÉZIRATOK LEADÁSÁHOZ

A kézirat a *címnegyeddal* kezdődik, amely tartalmazza a sorozati besorolást, a könyv szerzőit és szerkesztőit, címét, kiadóját, a megjelenés évét, a sorozatcímet, fordítás esetén a fordítás alapjául szolgáló művet, a fordítókat és a kontrollszerkesztőket, a kötet támogatóit, lektorait és a *copyright*okat, valamint a kézirat lezárásának a dátumát.

ELTE Jogi Kari Tankönyvek/Jegyzet/Tudomány

Sorozatszerkesztők: KAJTÁR GÁBOR és SZABADOS TAMÁS

Alapító sorozatszerkesztő: VARGA ISTVÁN

BOROS ZSUZSANNA – SZABÓ DÁNIEL

PARLAMENTARIZMUS MAGYARORSZÁGON, 1867–1944

Parlament, pártok, választások

2., javított kiadás

© Boros Zsuzsanna, Szabó Dániel 2008

A főszövegen kívül feltétlenül szükség van még egy *tartalomjegyzékre*, amelyből kiderül a kötet címrendje: a tartalomjegyzékben nem kell az oldalszámokat megadni, mert a tördelés során változik majd az oldalak beosztása.

Tartalom

Előszó

Rövidítések jegyzéke

ELSŐ RÉSZ

A MUNKAJOGI SZABÁLYOZÁS RENDSZERE

I. fejezet

A munkajogi szabályozás rendszere

1. A munkaviszony szabályozása

- a) A munkajog fogalma és sajátosságai
- b) A magyar munkajogi szabályozás története
- c) A munkaviszonyok hatályos szabályozásának rendszere
- d) Az Mt. hatálya
- e) A munkajog és a polgári jog kapcsolata

2. A munkaviszony fogalma

- a) Színlelt szerződések
- b) Munkajogi alapfogalmak az Mt.-ben
- c) A munkaviszony minősítő jegyei
- d) Elsődleges minősítő jegyek
- e) Másodlagos minősítő jegyek

3. A munkavégzésre irányuló jogviszonyok rendszere

- a) Tipikus és atipikus munkaviszonyok
- b) A közsféra munkaviszonyainak rendszere
- c) Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyok

Ajánlott irodalom

II. fejezet

Munkajogi jogforrások

1. Belső jogforrások és jogforrási hierarchia

(...)

Felhasznált irodalom

Táblázatok és ábrák jegyzéke

Tárgymutató

A tartalomjegyzéket önálló oldalon követi az *ajánlás* vagy a kötet *mottója* (tehetünk a fejezetek elejére is mottót).

Szüleimnek

„A szabadságszerető ember (...) szüntelenül szem előtt tartja, hogy az emberi szabadság és az emberi méltóság egy és oszthatatlan, és az egyik ember ellen akár társadalmi helyzete, akár származása, akár neme vagy kora címén elkövetett minden sérelem mindenki más szabadságát és méltóságát veszélyezteti: ezért az emberi szabadság minden korlátozása, önkényes letartóztatás, fogva tartás, egyéni vagy hatósági hatalmaskodás s az emberi méltóság mindenféle megalázása ellen azonnal együttesen, de ha az rögtön nem lehetséges, magában is fellép.”

Bibó István

Az *előszó* a főszöveg betűtípusából és azzal megegyező formában készül, csak a végére dátumot és a szerző nevét vagy *A szerző*, illetve *A szerkesztő* aláírást teszünk.

Előszó

Egy évtized telt el azóta, hogy az első adatvédelmi biztos megválasztásával és működésének megkezdésével az adatvédelmi jog valóban élni kezdett Magyarországon. A kezdeti időkben a biztos munkatársaként nekem is abban a szerencsében volt részem, hogy részese lehettem a jogalkalmazói gyakorlat formálásának. Később, jogi tanácsadóként tapasztaltam azt is, hogy mely adatvédelmi kérdésekkel szembesülnek leggyakrabban a jogot követni szándékozó gazdasági társaságok, közigazgatási szervek.

Az adatvédelmi kézikönyv – rövid elméleti és történeti bevezető után – e tíz év jogalkalmazói gyakorlatát kívánja kommentárszerűen bemutatni a gyakorló jogász számára.

A könyv megírásához nyújtott segítségért köszönetet mondok volt munkatársaimnak az Országgyűlési Biztosok Hivatalában, így különösen Majtényi Lászlónak, aki az elméleti bevezető, és Bártfai Zsoltnak, aki a kommentár bírálatát vállalta. Egyes javaslataikat elfogadtam, másokat nem – a kötetben maradt hibák minden esetben engem terhelnek. Köszönettel tartozom az OBH munkatársai közül még Péterfalvi Attilának, Kerekes Zsuzsának és Szabó Endrének is hasznos tanácsaikért.

A könyv nem jöhetett volna létre, ha a Kovács–Réti–Szegheő Ügyvédi Iroda annak idején nem ad lehetőséget arra, hogy ügyvédként kezdjem meg adatvédelmi jogi tanácsadói tevékenységemet, és szembesüljek a gazdasági szereplők adatvédelmi jogi jogalkalmazási problémáival.

Budapest, 2005. június

A szerző

A *különböző rendű címeket* (rész-, fejezet- és szakaszcímek) a tartalomban beljebbezéssel, a főszövegben eltérő betűtípussal vagy mindkét esetben számozással különítjük el.

A címek sorrendje:

A kötet címén kívül az alábbi címszinteket tartalmazhatják a könyvek:

ELSŐ, MÁSODIK stb. **RÉSZ**

A részcímeiken belül:

I., II., III. stb. **fejezetek**

A fejezeteken belül:

1., 2., 3. stb. **pontok**

A pontokon belül:

a), b), c) stb. **alpontok**

Az alpontokon belül a következő címszintet KISKAPITÁLIS betűkkel jelöljük: ezek a címek már tapadnak a főszöveghez, továbbá nem szerepelnek a tartalomjegyzékben. A kiskapitális címszintek alatt a következő címszint szintén a szöveghez tapadó, de tipográfiailag elkülönülő címet jelent, mely szintén nem szerepel már a tartalomjegyzékben. További alábontás nem javasolt.

Tanulmányok esetében

A tanulmány a címmel és a szerzői adatokkal kezdődik, amely tartalmazza a szerző titulusait, munkahelyének rövid megnevezését (ezeket csillagos lábjegyzetben kérjük feltüntetni a szerző neve után).

Minta Elek* **A tanulmány címe**

* Minta Elek, egyetemi tanár, ELTE ÁJK Közigazgatási Jogi Tanszék.

- A szerző nevét és a kézirat címét Times New Roman betűtípussal, félkövér kiemeléssel, 12-es betűmérettel, középre igazítva kérjük feltüntetni.

A címek sorrendje:

Az alábbi címszinteket tartalmazhatják a tanulmányok:

1., 2., 3. stb. **pontok**

A pontokon belül:

a), b), c) stb. **alpontok**

A tudományos könyvekben csak *dőlt* (kurzív) kiemelést alkalmazunk, tankönyveknél **vastag betűvel** (fett) is kiemelhetjük a fogalmakat, tételmondatokat. A főszövegben a címeket mindig kurziváljuk.

Fett kiemelésnél az egész szót vastag betűkkel szedjük, *kurzív kiemeléseknél* a kurziválás a következőképpen alakul:

– amennyiben a fogalom, szókapcsolat a célja a kiemelésnek, akkor a teljes szót, szókapcsolatot kurziváljuk;

– ha idegen eredetű szót jelölünk kurzívval, akkor az idegen eredetű szótó kurzív, a magyar toldalék álló betűkkel van jelölve (például: *pendrive*-ot).

Tanulmányok esetében

A tanulmányban csak *dőlt* (kurzív) kiemelést alkalmazunk, mely a következőképpen alakul:

– amennyiben a fogalom, szókapcsolat a célja a kiemelésnek, akkor a teljes szót, szókapcsolatot kurziváljuk;

– ha idegen eredetű szót jelölünk kurzívval, akkor az idegen eredetű szótó kurzív, a magyar toldalék álló betűkkel van jelölve (például: *pendrive*-ot).

A lábjegyzetek a lap aljára kerüljenek. A *Tudomány* sorozatban:

- monográfiák esetében a lábjegyzeteket folyamatosan számozzuk;
- tanulmánykötetekenél minden egyes tanulmánynál újrakezdjük a számozást.

A *Tankönyv* és *Jegyzet* sorozatnál fejezetenként újrakezdjük a számozást.

A felhasznált magyar és külföldi irodalmat a lábjegyzetekben hivatkozzuk. Az első előfordulási helyen a teljes adatsort ki kell írni (lásd irodalomjegyzék). A második vagy további előfordulási helyeken rövidítést kell alkalmazni, a szerző(k), a rövid cím és a hivatkozott oldalszám feltüntetésével. Ebben az esetben a szerzőnek csak a vezetéknevét kell kiírni.

Tanulmányok esetében

A lábjegyzetek a lap aljára kerüljenek, folyamatos számozással.

FIGYELEM! Külön irodalomjegyzéket kérünk a tanulmányok végére a DOI-számok könnyebb kikereséséhez.

Például:

KOSÁRY Domokos: *Bevezetés Magyarország történetének forrásaiba és irodalmába*. I–II. kötet. Budapest, Osiris Kiadó, 1970.

és

KOSÁRY: *Bevezetés Magyarország történetének forrásaiba és irodalmába*. I. kötet. 130. o.

XII. fejezet

A munkáltató kártérítési felelőssége

A fejezet a munkáltatói kártérítési felelősséget, az objektív felelősség sajátos alakzatát mutatja be. A dogmatikai és történeti alapok után a felelősség jogalapját, mértékét és a kimentési lehetőségeket, majd a tipikus káreseteket és kárfajtákat tárgyaljuk. Az elemzés megkísérel rámutatni az összefüggésekre, többek között az alapot jelentő polgári jogi szabályokkal, a korábbi munkajogi szabályokkal és a munkáltatói kárfelelősség egyéb jogi vonatkozásaival (például munkavédelem, társadalombiztosítás, magánbiztosítás).

1. A munkáltató kártérítési felelősségének dogmatikai és történeti alapjai

A munkáltató felelőssége hagyományosan **objektív alapú, a vétkesség vizsgálatára tekintet nélküli**. A munkáltató tehát **teljes** mértékben felel a munkavállalónak a munkaviszonyával összefüggésben keletkezett károkért, tekintet nélkül a károkozás vétkességére (szándékosságára vagy gondatlanságára).

A szigorú szabályozás fő **célja a prevenció**: a munkáltatók rászorítása olyan szervezet kialakítására, technológia alkalmazására, amely megteremti a munkavállalók egészségének, testi épségének és vagyoni érdekeinek biztonságát.¹ A munkáltatói felelősség szigorú elvi alapjait vissza lehet vezetni a munkáltatónak a munkavállalók irányában fennálló gondoskodási

¹ 1992. évi Mt. indokolása.

kötelezettségére.² Ennek fényében szokás a Ptk. **veszélyes üzemi** felelősségével rokonítani a munkáltató felelősségét.³

Ez a gondolat átvezet a „**szakmai kockázat**” – üzemi kockázat – fogalmához.⁴ A baleset voltaképpen természetes velejárója a munkavégzésnek, minden foglalkoztatási formában szükségszerűen fennáll a veszélye, s ez a kockázat független a munkások vagy a munkaadók esetleges mulasztásától, a vétkességtől. Ebből eredően került kiterjesztésre a „veszélyes üzem” kategóriája valamennyi munkavégzésre.⁵

Az *idézés* módja különbözhet aszerint, hogy rövidebb vagy hosszabb összefüggő idézetekről van szó. A *rövidebb* idézeteket a folyószövegben helyezzük el idézőjelek közé. Az idézetben belüli idézéseket ún. lúdlábidézőjellel («...») jelöljük. Ha teljes mondatot idézünk, a pont az idézőjelen belülre kerül, a jegyzet szám azonban mindig az idézőjelet követi.

Az Alkotmány 50. § (1) bekezdése kimondja: „A Magyar Köztársaság bíróságai védik és biztosítják az alkotmányos rendet, az állampolgárok jogait és törvényes érdekeit, büntetik a bűncselekmények elkövetőit.”⁶ A bíróságok jogvédő funkcióját erősíti meg a 70/K. §, amely így rendelkezik: „Az alapvető jogok megsértése miatt keletkezett igények, továbbá a köteleességek teljesítésével kapcsolatban hozott állami döntések elleni kifogások bíróság előtt érvényesíthetők.”

A *hosszabb* (5 sornál hosszabb, törtör is számít) idézeteket kiemeljük. Ilyenkor tipográfiai megkülönböztetéssel vagy beljebbezéssel jelöljük az idézetet. Mindkét esetben a forrást lábjegyzetbe tesszük.

Témánk szempontjából Az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása, beleértve a gondolat, a lelkiismeret, a vallás és a meggyőződés szabadságát címet viselő VII. vezérlőelv a legjelentősebb, amely így rendelkezik:

„A részt vevő államok tiszteletben tartják az emberi jogokat, az alapvető szabadságjogokat, beleértve a gondolat, a lelkiismeret, a vallás és a meggyőződés szabadságát, amely mindenki megillet nemre, nyelvre és vallásra való tekintet nélkül.

Elősegítik és ösztönzik az állampolgári, a politikai, a gazdasági, a szociális, a kulturális és egyéb jogok és szabadságjogok hatékony gyakorlását,

² PRUGBERGER Tamás: *Európai és magyar összehasonlító munka- és közszolgálati jog*. Budapest, Complex, 2000. 321. o.; RADNAY József: A Ptk. és a munkajog kapcsolata, különös tekintettel a magyar jogra. In *A munkajog és a polgári jog kodifikációs és funkcionális összefüggései*. Miskolc, Novotni Kiadó, 2001. 274. o.

³ *A Munka Törvénykönyve magyarázata*. Budapest, HVG-Orac, 2006. 628. o.

⁴ Vö. DELI Petra: A dolgozó munkáltatóval szemben fennálló anyagi felelősségének egyes anyagi jogi kérdései a szocialista munkajogban kitekintéssel a Német Demokratikus Köztársaság szabályozására. *Pécsi Munkajogi Közlemények*, 4. (2001) 2., 52. o.

⁵ MATTÉI, Bruno: Fogadjuk el természetesként a munkahelyi baleseteket – avagy a szakmai kockázat fogalmának feltalálása. *Esély*, (1997) 5.

⁶ Alkotmány 50. § (1) bekezdés.

amelyek mindegyike az emberi személyiség méltóságából fakad és lényeges annak szabad és teljes fejlődése számára.”⁷

A záróokmány humanitárius kérdéseket tartalmazó kosara négy fő részre – az emberi kapcsolatok, az információk, a kultúra és az oktatás – tagolódik.

A fejezet első bekezdésének első sorát nem kezdjük beljebb, csakúgy, mint a hosszabb (kiemelt) idézetek, szövegbe ékelt táblázatok, ábrák utáni első bekezdést sem.

A *jogszabályra, bírósági határozatra, jogegységi döntésre* a közlőnyben megszokott részletességgel utalunk. A külföldi jogszabályokra, jogesetekre megtartjuk az eredeti jelölést. Az uniós normákra viszont a szervek esetében magyar rövidítést használunk.

1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és területrendezésről
1996. évi XXV. törvény a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról
217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről
1026/2001. (III. 27.) Korm. határozat az önkormányzati ingatlanvagyon nyilvántartásával és adatszolgáltatással kapcsolatos feladatokról
78/660/EGK irányelv (1978.07.25) a tőketársaságok éves beszámolójának és az üzleti jelentésének tartalmi és formai szabályozásáról, ezek nyilvánosságra hozataláról és a könyvvizsgálatról
1270/B/1997. AB határozat, ABH 2000, 713.
1041/G/1999. AB végzés, ABH 2000, 1085.
BH 1991, 57. *Előzetes letartóztatás téves elrendelése*
Legfelsőbb Bíróság Kf.IV.29.110/1999. Adatszolgáltatás közlekedési szabálysértési ügyben
Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.822/2001/4. *Patvarci-ügy, diszkrimináció a vendéglátásban*
Baranya Megyei Bíróság 1.Bf.698/1996/5. *Góman-ügy, diszkrimináció a vendéglátásban, másodfok*
Nicaragua v. United States, Judgment of 27 June 1986, 1986 I. C. J. 14.
Bwalya v. Zambia, 314/1988, Decision of 14 July 1993.
Abdulaziz, Cabales and Balkandali v. United Kingdom, 9214/80, 9473/81, 9474/81, Judgment of 28 May 1985.
Adelmanné v. Hungary, 27131/95, Decision of 16 April 1998.
Defrenne v. Societe Anonyme Belge de Navigation Aérienne Sabena, C-149/77. (1978)
Abington School District v. Schempp, 364 U.S. 203 (1963)
Abrams v. United States, 250 U.S. 616 (1919)
BFH F 1 (1959) 71.
BGH C 18 (1961) 372.
BGHSt 27, 336.
BVerfGE 1, 97 (1951)

Az alsóbb szintű bíróságok határozatait a bíróság és az ügyszám megjelölésével idézzük; ha valamely folyóirat leköszölte a szöveget, akkor (az ügyszám megadás után) arra kell (oldalszám tekintetében) hivatkozni, például:

⁷ Az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet Záróokmánya. Az európai biztonsággal összefüggő kérdések.

Pest Megyei Bíróság 1.Bf.442/2004/11., megjelent: Ítélet a Bencsik-ügyben.
Fundamentum, 8. (2004) 4., 73–76. o.

Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló (római) Egyezményre minden esetben az Egyezmény-ként kell utalni (feloldása a rövidítési jegyzékben). A strasbourgi szervek hivatkozása: EEJB, EEJBiz. A strasbourgi határozatok egységes idézése esetén a hivatalos angol (tehát nem a francia, és nem valamiféle magyarított) idézési mód az irányadó: megtalálható a Bíróság honlapján: a Judgments/Decisions, Publisher's Information alatt. Link: <http://www.echr.coe.int/ECHR/EN/Header/Case-Law/Published+case+law/Citation/>

Például:

Campbell v. Ireland [GC], no. 45678/98, § 24, ECHR 1999-II.

A hivatalos magyar EU-s idézés meglehetősen körülményes, de ennek ellenére ragaszkodnunk kellene hozzá:

230/81. sz. *Luxemburg kontra Parlament* ügyben 1983. február 10-én hozott ítélet [EBHT 1983, 255. és 287.]
40/79. sz. *P. kontra Bizottság* ügyben 1981. február 5-én hozott ítélet [EBHT 1981, 361.] 12. pontja
EKSZ 234. cikk
A Bizottság 1038/2006/EK rendelete (2006. július 7.) az egyes gyümölcs- és zöldségfélék belépési árának meghatározására szolgáló behozatali átalányértékek megállapításáról
1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett, az 1999. február 8-i 307/1999/EK tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 4. cikke (2a) bekezdésének értelmében

Ha a szövegben az ügy (határozat, ítélet, döntés, eset stb.) rövid évvel szerepel, akkor a főszövegben az ügy nevét dőlttel jelezzük, utána rövid, szóköz nélküli kötőjellel az „ügy” (határozat, ítélet, döntés, eset) szó, melyet álló betűkkel írunk. Ha az ügy teljes nevét kiírjuk, akkor a név és az ügy (határozat, ítélet, döntés, eset stb.) közé nem kell rövid kötőjel: az ügy (határozat, ítélet, döntés, eset stb.) szó ebben az esetben is álló, az ügy neve kurzív betűkkel szerepel.

A belső piacon való szabad árumozgás, a párhuzamos kereskedelem, az EU dimenziójú verseny kialakulása érdekében született a fenti elv. A kezdeti ügyekben a Szerződés akkori 85., 86. és 30–36. cikkei (jelenlegi 101., 102. és 34–36. cikkek) mint közös hivatkozási alap szerepeltek (például *Deutsche Gramophon-ügy*, *Centrafarm-ügy*).⁸

230/81. sz. *Luxemburg kontra Parlament* ügyben

Külföldi (nemzeti) anyagokat az ottani szabályok szerint (tehát például angolszász országokban nem csak az eset neve, hanem a *law report*, annak évszáma, oldalszáma stb. megadásával) hivatkozunk. Például:

Royal College of Nursing v. St Marylebone Corp'n [1959] 3 All ER 663

BVerfGE 1, 97 (1951)

A felsorolások lehetnek gondolatjellel, *a)*, *b)*, *c)* jelöléssel vagy számozással (1., 2., 3.) tagoltak. Ezeket egyesével kell beírni, mert a Word felsorolás-funkciójával generált formázás eltűnik a tördelés során. Ugyanígy elvesznek a tabulátorjelek is. Egyébként is a lehető legkevesebb formázást célszerű használni, mert a tördelés már egy másik, nyomdai programmal történik.

Az egyetemes nyilatkozat elfogadása több lényeges nemzetközi jogi következménnyel járt:

- a nyilatkozat az ENSZ alapokmánya emberi jogi rendelkezéseinek *autentikus értelmezésévé* vált;
- a nemzetközi jog alaptétele lett az, hogy az *emberi jogok egyetemesek*, azaz minden embert mindenhol azonosan illetnek meg;
- a nyilatkozat *egységes mércének* minősült az egyes államok emberi jogokkal kapcsolatos magatartásának megítélésére;
- megkezdődött az emberi jogok *nemzetközi egyezményekbe* foglalása az ENSZ és a regionális intézmények keretei között.

Az egyetemes nyilatkozat elfogadása több lényeges nemzetközi jogi következménnyel járt:

1. a nyilatkozat az ENSZ alapokmánya emberi jogi rendelkezéseinek *autentikus értelmezésévé* vált;
2. a nemzetközi jog alaptétele lett az, hogy az *emberi jogok egyetemesek*, azaz minden embert mindenhol azonosan illetnek meg;
3. a nyilatkozat *egységes mércének* minősült az egyes államok emberi jogokkal kapcsolatos magatartásának megítélésére;
4. megkezdődött az emberi jogok *nemzetközi egyezményekbe* foglalása az ENSZ és a regionális intézmények keretei között.

Az egyetemes nyilatkozat elfogadása több lényeges nemzetközi jogi következménnyel járt:

⁸ Például 78/70. sz. *Deutsche Gramophon kontra Metro-SB-Großmärkte* ügy (EBHT 1971, 487.) és 15/74. sz. *Centrafarm BV és mások kontra Sterling Drug* ügy (EBHT 1974, 1147.).

- a) a nyilatkozat az ENSZ alapokmánya emberi jogi rendelkezéseinek *autentikus értelmezésévé* vált;
- b) a nemzetközi jog alaptétele lett az, hogy az *emberi jogok egyetemese*k, azaz minden embert mindenhol azonosan illetnek meg;
- c) a nyilatkozat *egységes mércének* minősült az egyes államok emberi jogokkal kapcsolatos magatartásának megítélésére;
- d) megkezdődött az emberi jogok *nemzetközi egyezményekbe* foglalása az ENSZ és a regionális intézmények keretei között.

Irodalomjegyzék

Az *irodalomjegyzék* tartalmazza a hivatkozások teljes leírását. Az irodalomjegyzék hivatkozásai ábécérendben következnek, azonos szerző több művénél is, az önálló munkák után szerepelnek a többszerzős munkák és végül a szerkesztett könyvek.

Az adatok sorrendje a következő: KISKAPITÁLIS VEZETÉKNÉV, keresztnév: *Folyóiratcím*, illetve gyűjteményes kötetnél SZERZŐ, SZERKESZTŐ VEZETÉKNÉV, keresztnév: *Kötetcím*. Kiadás helye, kiadó neve, kiadás ideje, oldalszám.

Önálló könyvnél a könyvcímet, cikknél a folyóiratcímet, kötetben szereplő tanulmánynál a kötetcímet kurziváljuk.

Könyvek esetében

Az adatok sorrendje: KISKAPITÁLIS VEZETÉKNÉV, keresztnév: *Kötet címe*. Kiadás száma. Kötet száma. Megjelenés helye, kiadó neve, kiadás éve, oldalszám. (Sorozat címe, kötet száma). Többszerzős művek esetében gondolatjellel („–”) kötjük össze a neveket.

Például:

- ANGYAL Pál: *A hadviselés érdekei ellen elkövetett bűncselekmények. Árdrágító visszaélések. A fizetési eszközökkel elkövetett visszaélések*. Budapest, Széchenyi Irodalmi és Művészeti R.-T., 1941. (A magyar büntetőjog kézikönyve 18.)
- ASHWORTH, A.: *Principles of criminal law*. 2nd ed. Oxford – New York, Clarendon Press, 1995.
- BARTA Gábor (szerk.): *Mátyás király 1458–1490*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1990. 125 o.
- BRADLEY, A. W. – EWING, K. D. – BATES, T. St.J. N.: *Constitutional and administrative law*. 11th ed. London – New York, Longman, 1994.
- EDVI ILLÉS Károly – GYOMAI Zsigmond (szerk.): *Csemegi Károly művei*. Budapest, Franklin Társulat, 1904.
- FÖLDI András – HAMZA Gábor: *A római jog története és intézményei*. 10., átdolg. kiad. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996.
- HAANAPPEL, P.C. Peter: *The Law and Policy of Air Space and Outer Space*. The Hague, Kluwer Law International, 2003.
- HAYEK, F. A. von: *Law, legislation and liberty: a new statement of the liberal principles of justice and political economy*. Vols. I–III. London, Routledge, 1979. I. 126–127. o.; II. 34. o.; III. 109., 111–112. o.
- KOSÁRY Domokos: *Bevezetés Magyarország történetének forrásaiba és irodalmába*. I–II. kötet. Budapest, Osiris Kiadó, 1970.

A szerzőként leírt nevet úgy kell megadni, ahogy a forrásban szerepel, de külföldi szerzőknél – ha szükséges – inverziót kell alkalmazni, hogy az elsőként megadott névelem azonos legyen a

könyvtári katalógusban, bibliográfiában vagy névjegyzékben stb. elsőként megadott névelemmel. A keresztnévet vagy egyéb másodlagos névelemet az elsőként megadott névelem után kell közölni (vesszővel elválasztva). Ha háromnál több név szerepel, elegendő az első kettő vagy az első három feltüntetése, a többi név elhagyható. Egy vagy több név elhagyása esetén az „et al.” rövidítést vagy megfelelőjét kell az utolsóként leírt név után megadni.

A megjelenési adatokat a következő sorrendben kell megadni: megjelenési hely, kiadó neve, kiadás ideje. A település (város) nevét, ahol a dokumentumot kiadták, úgy kell leírni eredeti nyelven, alanyesetben, ahogy a forrásban található. A kiadás idejét úgy kell megadni, ahogy a forrásban szerepel, de arab számokra átírva. Ha a több részben megjelenő kiadvány több év alatt jelent meg, a kezdő és záró évet kell megadni. Ha a kiadvány megjelenése még nem fejeződött be, a kezdő évet kell megadni, amelyet kötőjel és szököz követ. Ha a forrás alapján nem határozható meg a kiadás ideje, helyette a *copyright* évét, a nyomtatás évét, a feltételezett megjelenési évet kell megadni.

Ha az adott kiadvány egy részére hivatkozunk:

A tanulmány (cikk) szerzője (szerzői) KISKAPITÁLIS VEZETÉKNÉV, keresztnév: A tanulmány (cikk) címe. In KISKAPITÁLIS VEZETÉKNÉV, keresztnév (szerk.): *A tanulmánykötet címe*. Kiadás száma. Kötet száma. A megjelenés helye, kiadó neve, kiadás ideje. (Sorozat címe, kötet száma.) Terjedelem.

AMBRUS István: A bűncselekményi egység egyes eljárásjogi vonatkozásai. In JUHÁSZ Zsuzsanna – NAGY Ferenc – FANTOLY Zsanett: *Sapientia Sat. Ünnepi kötet Dr. Cséka Ervin Professzor 90. születésnapjára*. Szeged, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2012. (Acta Juridica et Politica.) 21–23. o.

BALOGH Elemér: Az anyagi büntetőjog egyes intézményei első kódextervezeteinkben. In SZABÓ Imre (szerk.): *Tanulmányok dr. Besenyei Lajos egyetemi tanár 70. születésnapjára*. Szeged, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2007. (Acta Juridica et Politica. Tomus LXIX. Fasciculus 1–48.) 9–24. o.

HORVÁTH János, ifj.: Anonymus és a Kassai Kódex. In HORVÁTH János – SZÉKELY György (szerk.): *Középkori kútfőink kritikus kérdései*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1974. (Memoria Saeculorum Hungariae I.) 81–110. o.

KOSÁRY Domokos: Magyar történetírás a két világháború között. In KOSÁRY Domokos: *A történelem veszedelmei. Írások Európáról és Magyarországról*. Budapest, Magvető Könyvkiadó, 1987. 321–351. o.

KÜBLER, Lukas: Marx' Theorie der Entfremdung. In JAEGGI, Rahel – LOICK, Daniel (eds): *Karl Marx – Perspektiven der Gesellschaftskritik*. Berlin, De Gruyter, 2013. 47–66. o.

Időszaki kiadványok (folyóiratok, periodikák, évkönyvek stb.)

SZERZŐ(K): Cikk címe. *Folyóirat/periodika címe*, évfolyam száma. (megjelenési év) éven belüli kötet száma., oldalszám.

ALLAN, Trevor R. S.: Legislative supremacy and the rule of law: democracy and constitutionalism. *Cambridge Law Journal*, 44. (1985) 111–143. o.

CZOLCZYNSKI, Krzysztof (et al.): Huygens' odd sympathy experiment revisited. *International Journal of Bifurcation and Chaos*, 21. (2011) 7., 2047–2056. o.
PÁLFFY Géza: Katonai igazságszolgáltatás a királyi Magyarországon a XVI–XVII. században. *Fons*, 1. (1994) 1., 79–90. o.
SELLARS, John: Stoic Fate in Justus Lipsius's De Constantia and Physiologia Stoicorum. *Journal of the History of Philosophy*, 52. (2014) 4., 653–674. o.

Az évfolyamot az idézett folyóirat gyakorlatától függetlenül mindig arab számmal adjuk meg. Külföldi kiadványoknál a részegységet az eredeti nyelven kérjük (Bd., Abt., Heft vagy H., Stück, vol., č.).

Kérjük, hogy a DOI-azonosítóval rendelkező írások esetében a DOI-azonosítót tüntessék fel, mivel ez növeli azok kereshetőségét, láthatóságát. Az egyes tételekhez kapcsolódó DOI-azonosítók meglétét az alábbi oldalon lehet ellenőrizni: <https://doi.crossref.org/simpleTextQuery>

A DOI feltüntetésekor nem szükséges kiírniuk a DOI betűszót, valamint kérjük, hogy az alábbi formát használják: <https://doi.org/10.1109/5.771073>

VOIGT, Stefan: *Explaining Constitutional Change. A Positive Economics Approach*. Edward Elgar Publishing, 1999. DOI: <https://doi.org/10.4337/9781035304028>
WALDRON, Jeremy: The Core of the Case Against Judicial Review. *Yale Law Journal*, 115. (2006) 6., 1346–1406. o. DOI: <https://doi.org/10.2307/20455656>

Elektronikus hivatkozás

A DOI-azonosítóval nem rendelkező írások esetén kérjük feltüntetni az elektronikus hivatkozást. Ebben az esetben szükséges megadni a weboldal nevét, az URL elérhetőséget, s zárójelben a letöltés dátumát.

HÁTTÉR TÁRSASÁG: *Az egyes gyermekvédelmi törvények módosításáról szóló 2021. évi LXXIX. törvény értékelése*. A Velencei Bizottság szakértői számára 2021. november 18-án készített tájékoztató. 2021., <https://hatter.hu/sites/default/files/dokumentum/kiadvany/hatter-venicecommission-actlxxix-hun.pdf> (letöltve: 2024.05.15.)

Függelékben a kötet végére lehet *név- és tárgymutatót*, illetve *jogszabály- vagy esetmutatót* tenni. A szerző feladata a kézirat leadásakor a tárgyszavak elkészítése, a teljes mutatót a tördelt levonat alapján a kiadó vagy a szerző készíti el.

NÉVMUTATÓ

Abendroth, Wolfgang 803, 855
Ádám Antal 197, 345, 535, 545, 546, 567, 789, 855, 863, 869
Adams, John 194

Agre, Philip E. 628, 855
Aleinikoff, Alexander 129, 855
Alemu, Fitsum A. 77, 855
Alexander, Gregory F. 646, 663, 855
Alexy, Robert 91, 855
Alkema, Evert Albert 101, 855
Anderson, Perry 794, 855
Aquinói Szent Tamás 36, 793
Arató András 220, 855

TÁRGYMUTATÓ

adatállomány 160–161, 332, 333
adatbiztonság 258–261
~ és adatvédelem viszonya 18, 19
~i követelmények megszegéséért való felelősség 261
adatfeldolgozás 196–205
~ és adatkezelés 147, 154
~ fogalma 153–158
~ és kiszervezés 177
~ külföldön 89–91, 203–205
adatfeldolgozási szerződés 198, 201, 202
adatfeldolgozók
~ felelőssége 198
~ fogalma 158, 159
~ igénybevételének tilalma, további 198, 199
~ lehetséges alanyi köre 202
~ saját célra végzett adatfeldolgozásának tilalma 200
adat fogalma 106, 107, 111–113, 116, 117, 132
adatkezelés
~ és adatfeldolgozás *lásd* adatfeldolgozás
~ és betekintés, hozzáférés, megfigyelés 147–149, 176–178
~ céljának meghatározása 210
~ előírása rendeletben (határozatban, utasításban) 167–171
~ elrendelésének alkotmányossága 166–178, 182, 183
~ ~ és „közérdek” 183, 184
~ fogalma 146–151
~ jogalapja 71, 136, 137, 164, 186, 187, 189–191, 195, 207, 208, 225, 230, 231, 243
~ ~ különleges adat kezelésekor 179–181
~ ~ törvényi „elrendelés” 163–165
~ ~ katasztrófa- vagy sürgősségi helyzet 191–194
~ körülhatárolása 147

JOGSZABÁLYMUTATÓ

1987. évi XI. törvény 179
1992. évi LXVI. törvény 196
1994. évi XXXIV. törvény 195
2001. évi CVIII. törvény 66, 69, 218
2003. évi CXXV. törvény 218
1979. évi 13. tvr. 92

2003/98/EK irányelv *lásd* PSI irányelv
95/46/EK irányelv *lásd* Európai Unió adatvédelmi irányelve

ESETMUTATÓ

Alkotmánybíróság

2/1990. (II. 18.) AB határozat, ABH 1990, 18. 764	125, 130, 596–598, 756, 757,
3/1990. (III. 4.) AB határozat, ABH 1990, 25.	115, 749
4/1990. (III. 4.) AB határozat, ABH 1990, 28.	120
8/1990. (IV. 23.) AB határozat, ABH 1990, 44.	275, 276
10/1990. (IV. 27.) AB határozat, ABH 1990, 50.	405
11/1990. (V. 1.) AB határozat, ABH 1990, 156.	598
13/1990. (VI. 18.) AB határozat, ABH 1990, 54.	134
20/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 69.	126, 130, 278, 598
21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73.	381, 387, 391, 421, 657
23/1990. (X. 31.) AB határozat, ABH 1990, 88. 293, 306, 307, 309, 322, 323	111, 113, 133, 207, 263, 269,
24/1990. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1990, 115.	389, 391
27/1990. (XI. 22.) AB határozat, ABH 1990, 187.	282
30/1990. (XII. 15.) AB határozat, ABH 1990, 128.	707

A kötet végére a mutatók mellett *függelék* is illeszthetünk, amely a kötethez kapcsolódó dokumentumokat vagy jogszabályokat tartalmazza. Ezek mindig szöveghű közlések, ezért formailag eltérhetnek a főszövegtől.

FÜGGELÉK

1949. évi XX. törvény A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYA

A többpártrendszer, a parlamenti demokráciát és a szociális piacgazdaságot megvalósító jogállamba való békés politikai átmenet elősegítése érdekében az Országgyűlés – hazánk új Alkotmányának elfogadásáig – Magyarország Alkotmányának szövegét a következők szerint állapítja meg:

I. fejezet

Általános rendelkezések

- 1. §** Magyarország: köztársaság.
- 2. §** (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.
(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.